

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie rokowań z Rządem o wzięciu w zarząd Reprezentacyi kraju funduszków indemnizacyjnych.

Wysoki Sejmie!

Wedle przedłożenia Wydziału krajowego, Rząd skłania się do oddania funduszków indemnizacyjnych w zarząd Reprezentacyi kraju pod następującymi warunkami:

1. Skarb Państwa wypłacać będzie krajowi tytułem bezzwrotnej subwencji dla funduszków indemnizacyjnych kwotę 2,625.000 złr. rocznie.
2. Kraj winien opłacać rocznie kwotę, jaka się okaże po obliczeniu maximum opłacanego teraz przez kraj dodatku, biorąc po 51 cent. od każdego złotego w. a. opłacanych stałych podatków skarbowych (co wynosi w przybliżeniu 2,856.000 złr.).
3. Niedobór, wynoszący obecnie w przybliżeniu 332.000 złr. w. a. rocznie, pokryty będzie osobną dotacją ze skarbu Państwa, którą kraj tytułem oprocentowanej pożyczki otrzymywać, a po ukończeniu amortyzacyi obligów indemnizacyjnych z prowizją 5% zwrócić będzie obowiązany.
4. Na wypadek zaprowadzenia wyższej stopy procentowej w opłacie podatków rządowych, zmniejszyłby się dodatek 51 cent. w odpowiednim stosunku tak, ażeby kraj ogółem nie opłacał większej sumy dodatków na fundusze indemnizacyjne nad sumę pod 2. wyrażoną, — jednakże
5. Na nowe przedmioty opodatkowania, któreby w przyszłości powstały, powinien być nałożony dodatek odpowiadający teraźniejszym dodatkom po 51 ct., a dochód ztąd wpływałby dla kraju na pokrycie niedoboru pod 3. pomienionego.

W ważnej tej dla kraju sprawie kwestya zarządu funduszami indemnizacyjnymi stoi w drugim rzędzie, istotą sprawy jest, ile skarb Państwa, a ile kraj na potrzeby naszych funduszków indemnizacyjnych aż do amortyzacyi obligów indemnizacyjnych ma kontrybuować, wiadomo bowiem, że powinności urbaryalne zniesione zostały w Galicyi patentem z d. 14. kwietnia 1848. roku na koszt skarbu Państwa, że Rząd od przyjętego w roku 1848. na skarb Państwa obowiązku począł się w późniejszych czasach uchylać, że zamierzył cały ciężar wykupna powinności urbaryalnych na nasz kraj zwalić, że zaś obecnie skłania się do dobrowolnej komplianacyi z krajem.

Atoli rządowy projekt komplianacyi, na wstępie umieszczony, nie stawia Galicyi, w której powinności urbaryalne na koszt skarbu Państwa zniesione zostały, na równi nawet z innymi krajami Monarchii, chociaż w żadnym innym kraju powinności owe na koszt skarbu Państwa zniesione nie zostały. Inne bowiem kraje przyczyniają się do wykupna w mowie będących urbaryaliów tylko w $\frac{1}{2}$ części, na Galicyę zaś przypadłoby według owego projektu komplianacyi daleko więcej jak $\frac{1}{3}$. Aby Galicya stanęła w tej mierze na równi z innymi krajami, skarb Państwa powinienby wziąć na siebie subwencyę przynajmniej 2,896.500 złr. rocznie aż do ukończenia amortyzacyi obligów indemnizacyjnych, już wydanych i wydać się mających; tymczasem Rząd ofiaruje nam tylko 2,625.000 złr. rocznie.

Sejm przeszłoroczny, pragnąc sporną tę sprawę ostatecznie na drodze porozumienia z Rządem załatwić, polecił Wydziałowi krajowemu uchwałą z d. 9. października 1868. rokowania z Rządem o odebranie fundusów indemnizacyjnych w zarząd Reprezentacji krajowej na podstawie:

„iżby pod własnym zarządem kraj nie był zmuszonym na potrzeby tych fundusów większych ciężarów ponosić, jak dotąd ponosi.“

A ponieważ przeszłoroczne ciężary kraju na potrzeby indemnizacyjne po 51 centów od jednego złotego stałych podatków skarbowych około 2,856.000 złr. wynosiły, przeto Sejm powołaną uchwałą swoją przyrzekał wziąć na siebie obowiązek płacenia na indemnizację aż do umorzenia obligów indemnizacyjnych około 2,856.000 złr. rocznie. Tem samem domagał się Sejm od Rządu dopłacenia reszty, która wedle przeszłorocznego stanu rzeczy wynosiłaby 2,625.000 + 332.000 złr., czyli razem 2,957.000 złr.

Biorąc na siebie około 2,856.000 złr. rocznie, a domagając się reszty ze skarbu Państwa, Sejm przeszłoroczny w uchwale swojej pragnął w kwestyi ciężaru wykupna powinności urbaryalnych stanąć mniej więcej na równi z innemi krajami Monarchii, brał on bowiem blisko $\frac{1}{3}$ część na kraj, a brał tę $\frac{1}{3}$ część na kraj, pomimo iż Rząd z roku 1848. zniósł u nas powinności włościańskie na koszt skarbu Państwa. Sejm przeszłoroczny, pomimo że miał prawo za sobą, powodował się jednak zasadą własności i analogią z innemi krajami.

Rząd w rokowaniach swoich z Wydziałem krajowym nie przyjął mimoto tej samej zasady słuszności. Jak dawniej tak i teraz ofiaruje on krajowi subwencję tylko 2,625.000 złr. Subwencya ta wraz z kwotą w roku 1868. ze strony kraju dodatkami do podatków (po 51 centów) na potrzeby indemnizacji dostarczoną, nie pokrywa jeszcze całości potrzeb fundusów indemnizacyjnych, lecz przedstawia wedle sprawozdania Wydziału krajowego niedobór 332.000 złr. Po roku 1877., kiedy ustanie wykupno dziesięciny, ubędzie dla funduszu indemnizacyjnego intrata około 100.000 złr. rocznie, a przeto niedobór ów powiększy się o 100.000 złr.

Na pokrycie tego równie jak i chwilowego niedoboru ofiaruje nam Rząd pożyczkę ze skarbu Państwa za opłatą 5% procentn. Pomimo tak twardego stanowiska Rządu względem kraju, komisya budżetowa zaleca Wys. Izbie, aby warnając sobie jak zawsze stanowisko prawne, raczyła pójść jeszcze dalej jak w roku zeszłym w ustępstwach względem Rządu, byle raz ważną tę sprawę do załatwienia doprowadzić.

Oto komisya jest zdania, iż należy przyjąć pierwsze cztery punkta projektu komplnacyi, a rokowania dalsze ograniczyć jedynie do punktu piątego, który opiewa:

„na nowe przedmioty opodatkowania, któreby w przyszłości powstały, powinien być nałożony dodatek odpowiadający terażniejszym dodatkom po 51 centów, a dochód ztąd wpływałby dla kraju na pokrycie niedoboru pod 3. pomienionego.“

W ustępie tym zawarte są dwie kwestye:

- a) ile pożyczki ma Rząd krajowi na pokrycie niedoboru rocznie udzielać?
- b) kiedy i w jaki sposób ma kraj pożyczkę tę Rządowi zwracać?

W tej mierze należy, zdaniem komisyi, domagać się:

- do a) aby Rząd corocznie dawał krajowi taką kwotę tytułem pożyczki, ile przy dodatkach do podatków z roku 1868. (które wynosiły w przybliżeniu około 2,856.000), tudzież przy subwencji rządowej 2,625.000 złr., niedobór każdego roku wynosić będzie;
- do b) aby kraj opłacał tę pożyczkę wraz z procentami dopiero po zupełnej amortyzacji obligów indemnizacyjnych.

Na tych dwóch kwestyach, a właściwie nawet na kwestyi drugiej, zatrzymały się rokowania Wydziału krajowego z Rządem. Rząd bowiem widząc, że intraty kraju nowemi źródłami podatków, a w szczególności opodatkowaniem nowych przedmiotów podnieść się mogą, że przeto intraty kra-

jowe na indemnizacye z czasem więcej jak w roku 1868., czyli więcej jak 2,856.000 złr. wynosić mogą, żąda, aby niedobory na podstawie roku 1868. obliczone, tą spodziewaną nadwyżką intrat, nie zaś pożyczką rządową pokrywane były, i w tym celu domaga się Rząd opodatkowania powstać mogących nowych przedmiotów. Rządowi zależy więc na tem, aby pożyczki jego na pokrycie niedoboru były ile możności jak najmniejsze. Natomiast interes kraju wymaga, aby spodziewane powiększenie intrat krajowych mogło być użyte bądź na ulgę dotychczasowych podatujących przez niższenie dodatku indemnizacyjnego, bądź też na inne cele produkcyjne. Używając nadwyżki intrat na te cele, pożyczka rządowa zwiększałaby się wprawdzie, atoli łatwiej przyjdzie krajowi opłacić tę pożyczkę po amortyzacji obligów indemnizacyjnych, aniżeli pozostawać obecnie przy tak wygórowanych dodatkach indemnizacyjnych, które nie tylko ze wycieńczają właścicieli gruntu, domów i zarobkujących, ale co gorsza, zamykają nam wszelkie źródła dochodów na cele produkcyjne, gdyż o podwyższeniu dodatku do podatków na cele produkcyjne w kraju naszym nawet mowy być nie może. Pożyczka rządowa na pokrycie niedoboru, chociaż nieco większa wypadnie, nie przyniesie skarbowi strat żadnych, gdyż kraj zwróci mu ją z procentem, natomiast użycie nadwyżki intrat spodziewanych na cele produkcyjne, a choćby nawet tylko na ulgę podatujących, musi tak krajowi, jak i skarbowi Państwa znaczne przysporzyć korzyści. W takim składzie rzeczy niepodobna, aby Rząd nie zechciał się przychylić do pożyczek nieco większych.

Wydział krajowy w sprawozdaniu swoim uchwałą Wysokiej Izby z 23. października b. r. komisji budżetowej do rozpoznania przekazaniem, zapytuje Wysoką Izbę, jak przeszłoroczną uchwałą w tej materji powziętą rozumieć należy; gdy jednakże komisya budżetowa jest zdania, iż celem odebrania funduszków indemnizacyjnych w nasz zarząd nowe jeszcze powyżej wytknięte ustępstwa Rządowi uczynić należy, przeto komisya nie widzi potrzeby interpretacji przeszłorocznej uchwały. Natomiast przedkłada komisya następujące wnioski do uchwały.

„Wysoki Sejm uchwali:

Wydział krajowy przystąpi natychmiast do rokowań z Rządem o odebranie w zarząd Reprezentacji krajowej funduszków indemnizacyjnych:

W tym celu

- a) zajmie się przedewszystkiem oblikwidacją wzajemnych pretensyj;
- b) nznna pierwsze cztery ustępy rządowego projektu komplnacyi za dopuszczalną podstawę do zawarcia ugody;
- c) w kwestyi ustępu piątego zastosuje się do myśli w niniejszem sprawozdaniu powyżej przez komisję wyrażonej.

Skrzyński,
Przewodniczący.

Zyblikiewicz,
Sprawozdawca.

W tym celu należy przede wszystkim wypracować jednolitą linię polityczną i organizacyjną, która pozwoli na skuteczne działanie na terenie całego państwa. W szczególności należy zwrócić uwagę na budowanie silnych struktur lokalnych, które będą w stanie skutecznie realizować zadania wyznaczone przez kierownictwo centralne. Ważnym elementem jest również wykształcenie kadry, która będzie w stanie sprostać trudnym warunkom politycznym i organizacyjnym. Należy również pamiętać o konieczności nawiązania kontaktów z innymi siłami politycznymi i społecznymi, co pozwoli na zwiększenie wpływu i skuteczności działań. Wreszcie, należy pamiętać o konieczności wypracowania jasnych zasad i procedur, które będą służyły jednolitemu i skutecznemu działaniu.

W tym celu należy przede wszystkim wypracować jednolitą linię polityczną i organizacyjną, która pozwoli na skuteczne działanie na terenie całego państwa. W szczególności należy zwrócić uwagę na budowanie silnych struktur lokalnych, które będą w stanie skutecznie realizować zadania wyznaczone przez kierownictwo centralne. Ważnym elementem jest również wykształcenie kadry, która będzie w stanie sprostać trudnym warunkom politycznym i organizacyjnym. Należy również pamiętać o konieczności nawiązania kontaktów z innymi siłami politycznymi i społecznymi, co pozwoli na zwiększenie wpływu i skuteczności działań. Wreszcie, należy pamiętać o konieczności wypracowania jasnych zasad i procedur, które będą służyły jednolitemu i skutecznemu działaniu.

- W tym celu należy przede wszystkim wypracować jednolitą linię polityczną i organizacyjną, która pozwoli na skuteczne działanie na terenie całego państwa. W szczególności należy zwrócić uwagę na budowanie silnych struktur lokalnych, które będą w stanie skutecznie realizować zadania wyznaczone przez kierownictwo centralne. Ważnym elementem jest również wykształcenie kadry, która będzie w stanie sprostać trudnym warunkom politycznym i organizacyjnym. Należy również pamiętać o konieczności nawiązania kontaktów z innymi siłami politycznymi i społecznymi, co pozwoli na zwiększenie wpływu i skuteczności działań. Wreszcie, należy pamiętać o konieczności wypracowania jasnych zasad i procedur, które będą służyły jednolitemu i skutecznemu działaniu.
- 1) W tym celu należy przede wszystkim wypracować jednolitą linię polityczną i organizacyjną, która pozwoli na skuteczne działanie na terenie całego państwa. W szczególności należy zwrócić uwagę na budowanie silnych struktur lokalnych, które będą w stanie skutecznie realizować zadania wyznaczone przez kierownictwo centralne. Ważnym elementem jest również wykształcenie kadry, która będzie w stanie sprostać trudnym warunkom politycznym i organizacyjnym. Należy również pamiętać o konieczności nawiązania kontaktów z innymi siłami politycznymi i społecznymi, co pozwoli na zwiększenie wpływu i skuteczności działań. Wreszcie, należy pamiętać o konieczności wypracowania jasnych zasad i procedur, które będą służyły jednolitemu i skutecznemu działaniu.
 - 2) W tym celu należy przede wszystkim wypracować jednolitą linię polityczną i organizacyjną, która pozwoli na skuteczne działanie na terenie całego państwa. W szczególności należy zwrócić uwagę na budowanie silnych struktur lokalnych, które będą w stanie skutecznie realizować zadania wyznaczone przez kierownictwo centralne. Ważnym elementem jest również wykształcenie kadry, która będzie w stanie sprostać trudnym warunkom politycznym i organizacyjnym. Należy również pamiętać o konieczności nawiązania kontaktów z innymi siłami politycznymi i społecznymi, co pozwoli na zwiększenie wpływu i skuteczności działań. Wreszcie, należy pamiętać o konieczności wypracowania jasnych zasad i procedur, które będą służyły jednolitemu i skutecznemu działaniu.
 - 3) W tym celu należy przede wszystkim wypracować jednolitą linię polityczną i organizacyjną, która pozwoli na skuteczne działanie na terenie całego państwa. W szczególności należy zwrócić uwagę na budowanie silnych struktur lokalnych, które będą w stanie skutecznie realizować zadania wyznaczone przez kierownictwo centralne. Ważnym elementem jest również wykształcenie kadry, która będzie w stanie sprostać trudnym warunkom politycznym i organizacyjnym. Należy również pamiętać o konieczności nawiązania kontaktów z innymi siłami politycznymi i społecznymi, co pozwoli na zwiększenie wpływu i skuteczności działań. Wreszcie, należy pamiętać o konieczności wypracowania jasnych zasad i procedur, które będą służyły jednolitemu i skutecznemu działaniu.

Wydział
Organizacyjny

Wydział
Organizacyjny